

Od decyzji Trybunału Obrony Państwa, umarzającej sprawę lub przekazującej ją sądowi zwyczajnemu, Minister Sprawiedliwości może odwołać się do Rady Obrony Państwa w terminie 14-dniowym.

Art. 12. Rozprawa przed Trybunałem Obrony Państwa odbywa się w składzie sześciu członków z przewodniczącym włącznie, jawnie i ustnie. Jawność rozprawy Trybunał Obrony Państwa może z ważnych względów dobra publicznego zawiesić lub ograniczyć wedle swego uznania.

Jeżeli delegatem, który przeprowadzał dochodzenie, był członek Trybunału Obrony Państwa, wyłącza się go od orzekania w tej samej sprawie.

Art. 13. Obrona prawna przed Trybunałem Obrony Państwa jest konieczna, o ile oskarżony nie wybierze sobie obrońcy, Trybunał Obrony Państwa ustanowi mu obrońcę z urzędu.

Art. 14. Orzeczenia Trybunału Obrony Państwa zapadają zwykłą większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga zdanie, za którym oświadczy się przewodniczący, wszakże orzeczenie, uznające podsądnego winnym, musi zapaść większością $\frac{2}{3}$ części głosów.

Art. 15. Orzeczenia i wyroki Trybunału Obrony Państwa stają się prawomocne z chwilą ich ogłoszenia.

Art. 16. Zarządzeniom Trybunału Obrony Państwa i jego delegatów w zakresie spraw, Trybunałowi przekazanych, podlegają wszystkie, władze, urzędy, organy oraz oddziały siły zbrojnej Rzeczypospolitej.

W postępowaniu przed Trybunałem Obrony Państwa lub jego delegatami, prowadzącymi dochodzenia, urzędnicy i wojskowi nie mogą zasłaniać się tajemnicą urzędową.

Art. 17. Z chwilą rozwiązania Rady Obrony Państwa rozwiązuje się również Trybunał Obrony Państwa, wszystkie zaś sprawy nieukończone przekazuje się właściwym sądom lub władzom oskarżającym.

Art. 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej. Wykonanie tego rozporządzenia powierza się Ministrowi Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, a na obszarze b. dzielnicy pruskiej również w porozumieniu z Ministrem tej dzielnicy.

Naczelnik Państwa i
Przewodniczący Rady Obrony Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
Witos

539.

ROZPORZĄDZENIE RADY OBRONY PAŃSTWA

z dnia 11 sierpnia 1920 roku

w przedmiocie zobowiązań pracodawców wobec robotników i pracowników, pełniących służbę czynną ochotniczą w wojsku polskim oraz ich rodzin.

Art. 1. Stali robotnicy i pracownicy, utrzymujący się z pracy najemnej, którzy na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się po dniu 6 lipca 1920 r.

pełnią służbę ochotniczą w wojsku polskim, otrzymują od swych pracodawców — bez względu na to, czy to będą osoby fizyczne czy prawne, czy też organizacje społeczne lub ciała samorządowe — jednorazowy zasiłek w wysokości dwutygodniowego zarobku. Po ukończeniu służby ochotniczej w wojsku mają prawo powrotu do poprzedniej pracy.

Art. 2. Zasiłek powyższy (Art. 1) pracodawca winien wypłacić natychmiast po okazaniu mu zaświadczenia władzy wojskowej, która ochotnika do służby czynnej przyjęła, o jego przydziale służbowym.

Art. 3. Członkowie rodzin ochotników wymienieni w art. 4 niniejszego rozporządzenia otrzymują łącznie dla wszystkich uprawnionych członków rodziny od pracodawców, u których pracowali ich żywicieli, połowę ich dotychczasowego uposażenia oraz połowę świadczeń w naturze przez cały czas pełnienia przez nich czynnej służby wojskowej.

Jeżeli z członków rodziny uprawnionych w myśl art. 4 do uposażenia oraz świadczeń ochotnik pozostawia tylko żonę, żona otrzymuje czwartą część dotychczasowego uposażenia oraz świadczeń. Taką samą część otrzymują łącznie rodzice oraz rodzeństwo ochotnika.

Z mieszkania udzielonego przez pracodawcę korzysta nadal rodzina ochotnika w niezmniejszonym rozmiarze.

Art. 4. Prawo do uposażenia oraz świadczeń w naturze (Art. 3) przysługuje:

- a) żonie, także separowanej, o ile ochotnik obowiązany jest ją utrzymywać, w granicach przyznanych jej alimentów, o ile te nie przekraczają norm wskazanych w art. 3;
- b) dzieciom ślubnym lub nieślubnym;
- c) rodzicom oraz nieletniemu rodzeństwu, o ile ochotnik nie ma żony, ani dzieci.

Dzieciom ochotnika, względnie jego nieletniemu rodzeństwu przysługuje powyższe prawo do ukończenia 14 lat życia; uczęszczającym do szkoły po przedłożeniu dowodów — do 18 lat życia; bez ograniczenia zaś wieku w razie stałej i zupełnej niezdolności do jakiegokolwiek pracy i zarobkowania z powodu nieuleczalnej choroby, względnie ułomności fizycznej.

Art. 5. Uposażenie oraz świadczenia w naturze winny być wydawane w tych samych terminach, w jakich je otrzymywał ochotnik, poczynając od dnia w którym — według zaświadczenia władz wojskowych — został przydzielony do czynnej służby ochotniczej w wojsku, a licząc od terminu, do którego uposażenie było mu wypłacone.

Art. 6. Wymienieni w art. 4 niniejszego rozporządzenia członkowie rodzin ochotników mają prawo do otrzymywania uposażenia oraz świadczeń w naturze, określonych w art. 3 niniejszego rozporządzenia, o ile bezpośrednio przed wstąpieniem do wojska ochotnik faktycznie częściowo lub całkowicie ich utrzymywał.

W razie gdyby w czasie pełnienia przez ochotnika służby czynnej zaistniały okoliczności, wobec których ochotnik byłby faktycznie zmuszony utrzymywać wskazanych w art. 4 niniejszego rozporządzenia członków swej rodziny, których nie utrzymywał przed wstąpieniem swym do wojska ci członkowie rodziny mają prawo do pobierania uposażenia na wskazanych powyżej zasadach ogólnych od daty zajścia tych okoliczności.

Art. 7. W razie śmierci ochotnika obowiązek wypłaty uposażenia oraz udzielenia świadczeń w naturze trwa jeszcze przez trzy miesiące od dnia śmierci. To samo ma zastosowanie w razie dostania się ochotnika do niewoli lub zaginięcia bez wieści.

Art. 8. Pobieranie przez rodzinę ochotnika uposażenia oraz świadczeń w naturze ustaje:

- 1) w razie dezercji ochotnika;
- 2) w razie śmierci członków rodziny lub opuszczenia przez nich granic państwa;
- 3) w razie sądowego skazania członków rodziny za popełnione po dniu 3 lipca 1920 r. zbrodnie oraz za przestępstwa popełnione z chęci zysku.

W wypadkach przewidzianych w punktach 2 i 3 zobowiązania pracodawcy określa się według pozostałego składu rodziny ochotnika.

Art. 9. Pobieranie przez rodzinę ochotnika uposażenia oraz świadczeń w naturze ulega przerwie w razie otrzymania przez ochotnika urlopu ponad 2 tygodnie, który daje mu możliwość powrócenia do pracy zarobkowej, — przez czas trwania urlopu, a gdy urlop trwa dłużej, niż 3 miesiące — za dalszy, ponad 3 miesiące, czas trwania urlopu.

Art. 10. Za rozmyślne przekroczenie niniejszego rozporządzenia winny ulega karze grzywny od 1.000 do 100.000 marek, która w razie niemożności ściągnięcia ulega zamianie według uznania sądu na areszt do 6 miesięcy. W razie powtórnego przekroczenia winny ulega obok grzywny karze aresztu do 6 miesięcy. Właściwe są sądy pokoju (powiatowe).

Art. 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Wykonanie jego poleca się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu, Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Sprawiedliwości oraz Skarbu.

Naczelnik Państwa i
Przewodniczący Rady Obrony Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
Witos

540.

ROZPORZĄDZENIE RADY OBRONY PAŃSTWA

z dnia 11 sierpnia 1920 r.

w przedmiocie utraty obywatelstwa Państwa Polskiego wskutek niespełnienia obowiązku służby wojskowej.

Art. 1. Obywatel polski może być pozbawiony obywatelstwa polskiego, jeśli:

- 1) samowolnie porzucił służbę w wojsku polskim i przebywa za granicami Państwa Polskiego, lub na obszarze, zajęтым przez nieprzyjaciela.
- 2) celem uchylecia się od służby wojskowej opuścił granice Państwa i przebywa zagranicą.